ЗАЦВЯРДЖАЮ
Намеснік начальніка аддзела адукацыі Свіслацкага райвыканкама
________________В.Ф. Чорба
17 кастрычніка 2023г.

І ЭТАП РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АЛІМПІЯДЫ ШКОЛЬНІКАЎ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ І ЛІТАРАТУРЫ
(2023/2024 навучальны год)
Комплексная работа
10 клас

Максімальная колькасць балаў -50

Заданні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	**Усяго**
Балы											

Заданне 1. Якія гукі абазначаюць выдзеленыя літары? Запішыце гукі ў квадратных дужках.

Максімальная колькасць балаў - 5

1). бяро**зк**а - [ ],	6). супра**цьд**ымны -[ ],
2). му**ндз**ір - [ ],	7. хрэ**сьб**іны - [ ],
3). перабе**жч**ык - [ ],	8). спар**тс**мен - [ ],
4). каўка**зс**кі - [ ],	9). **зв**ер - [ ],
5**). не** ведалі - [ ],	10). **зг**інаць - [ ].

Заданне 2. Утварыце і запішыце прыметнікі.

Максімальная колькасць балаў – 4

1. без + бровы =	
2. без + верх =	
3. без + пошліна =	
4. без + выезд =	
5. не + важнасць =	
6. не + спадзяванасць =	
7. без + сорам =	
8. не + цот =	

Заданне 3. З прыведзеных фразеалагізмаў утварыце сінанімічныя пары, упішыце іх у табліцу.

Максімальная колькасць балаў – 5

Рассыпацца дробным макам; сесці ў лужыну; бабка надвое варажыла; шапку ў ахапку; з макава зерне; як старой бабе сесці; ламаць шапку; віламі па вадзе пісана; лахі пад пахі; сесці макам.

Фразеалагізмы-сінонімы	
1.	
2.	
3.	
4.	

5.	

Заданне 4. Запішыце ў пустыя клеткі табліцы адпаведныя формы слоў.

Максімальная колькасць балаў – 6

Назоўны склон, адз. л.	Родны склон, адз.л.	Месны склон, адз.л.	Назоўны склон, мн.л.
луг			
хлеб			
край			
інжынер			

Заданне 5. Перакладзіце словазлучэнні на беларускую мову.

Максімальная колькасць балаў – 5

сварить ботву	
накрашенная бровь	
притяжательное местоимение	
маленький перепелёнок	
проданная посуда	

Заданне 6. Укажыце, якой часцінай мовы і якім членам сказа з'яўляюцца выдзеленыя словы.

Максімальная колькасць балаў- 5

1. Жыццё ішло, як і звычайна, крыху марудна, аднастайна, калі **трушком**, калі ступою, сваёю бітаю трапою.
2. Дні, і вечары, і ночы бываюць такія, **калі** не маўчаць, а гаварыць хочацца.
3. **На змену** сонечным цёплым дням прыйшлі халады.
4. Лёгка толькі кашу **есці** з вялікай міскі.
5. Сын працаваў з бацькам **амаль** да раніцы.

Заданне 7. **Запішыце сапраўдныя імёны і прозвішчы пісьменнікаў.**

Максімальная колькасць балаў – 5

Цішка Гартны ____
Змітрок Бядуля ____
Кузьма Чорны ____
Кандрат Крапіва____
Максім Танк ____

Заданне 8. **Суаднясіце словы і іх значэнні**

Максімальная колькасць балаў -5

А) тэрцэн	1) тры адносна самастойныя творы, якія аб'ядноўваюцца ў адзіны цыкл агульнасцю задумы, галоўных герояў, пераемнасцю сэжэта
Б) трыпціх	2) трохскладовая стапа з націскам на першым складзе
В) трылогія	3) трохрадкоўе
Г) амфібрахій	4)трохскладовая стапа з націскам на другім складзе
Д) дактыль	5) паэтычны твор з трох адносна самастойных вершаў

АДКАЗ : ____

Заданне 9. Што па-мастацку яднае наступныя творы: Максіма Багдановіча “Санет” (“Паміж пяскоў Егіпецкай зямлі...”), Янкі Купалы “Роднае слова”, Якуба Коласа “Родныя вобразы”?

Максімальная колькасць балаў — 5

Адказы ТАК або НЕ

а) Гэта вершы патрыятычнага гучання;

б) Гэта творы, напісаныя ў XIX ст., калі адбывалася фармаванне беларусаў як нацыі;

в) Гэта творы, напісаныя аўтарамі-мужчынамі, і ў іх выразна адлюстраваны погляд на свет у адпаведнасці з прафесіяй аўтара;

г) Гэтыя творы маюць выразную сюжэтную лінію і, адпаведна, адносяцца да эпічнага роду літаратуры;

д) У гэтых творах у лірычнай, вершаванай форме аўтары выказваюць сваю любоў і пашану да роднага краю, веру ў яго будучыню.

АДКАЗ: ТАК ______________________________
АДКАЗ: НЕ ______________________________

Заданне 10. Прачытайце верш. Устаўце прапушчаныя словы, назавіце твор і яго аўтара.

Максімальная колькасць балаў – 5

Зорка Венера ўзышла над зямлёю,
Светлыя _________ з сабой прывяла...
Помніш, калі я спаткаўся з табою,
Зорка Венера ўзышла.
З гэтай пары я пачаў углядацца
Ў неба начное і зорку шукаў.
Ціхім каханнем к табе разгарацца
З гэтай пары я пачаў.
Але расстацца нам час наступае;
Пэўна, ўжо доля такая у нас.
Моцна кахаў я цябе, дарагая,
Але расстацца нам час.
Буду ў далёкім краю я нудзіцца,
У сэрцы любоў затаіўшы сваю;
Кожную ночку на зорку _____________
Буду ў далёкім краю.
Глянь іншы раз на яе, _______________
Там з ёй зліём мы пагляды свае...
Каб хоць на міг уваскрэсла каханне,
Глянь іншы раз на яе...

НАЗВА ТВОРА:_______________________________

АЎТАР ТВОРА:________________________________